

UNITÁRIUS ÉRTESITŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, V., Koháry-utca 4.
 Telefon Aut. 174—24.
 A budapesti unitárius egyházközség
 hivatalos lapja.

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési ára
egy évre 4 pengő
 Az előfizetési díjak a lelkeszi hivatal
 címére küldendők.

Főszerkesztő **BARABÁS ISTVÁN** ♦ Felelős szerkesztő **JANCSI LÁSZLÓ**

Ki vagyok én?

Itt állok a sírok és az Ég között — egyedül . . . ! Én — és velem szemben a Mindenség!

Ki vagyok én?

Test vagy lélek*?

Amíg ezzel tisztában nem vagyok, nem ismerem magam.

Tartozom magamnak és a Mindenségnek, melynek része vagyok azzal, hogy ismerjem meg magamat s helyemet a Mindenségben, — hogy tudjam, mi bennem az érték és mily célból s miként használjam azt?

Felelős vagyok azért, hogy a valót *önmagam* megtaláljam, vagy legalább azt kutassam szüntelenül életem utolsó leheletéig, hogy megközelíthessem s minél világosabban láthassam azt.

Testemet látom, lelkemet nem látom, de mégis tapasztalom. Vajon lelkem csak testem, agyvelőm és idegrendszerem fizikai, életvegytani erőinek működése-e, vagy más felsőbb valami, *önálló létü-e?*

Megvizsgálom, összehasonlítom a kettőt.

Testem anyag. Az anyagnak három dimenziója van: hosszúság, szélesség, magasság. Osztható erőművi uton, fizikailag, vegytani és villamossági uton.

**Lélek* alatt értem az emberi testtel kapcsolatos ösztön, — érző és szellemi erőket. *Szellem* az az erő, amely észrevesz, megért, gondolkodik, ítél, alkot — a testszervezettől elvontan tekintve. *Szellemi lélek* a testtel kapcsolatos szellemi erő.

E cikkben Nánássy László Dezső dr. orvos „Az emberi lélek” című könyve meggyőző természettudományi okfejtését követtem.

Ezen cikk folytatásai „Van-e Isten” és „Az Isten és ember” címen a következő lapszámainkban jelennek meg.

Atomokból és ezeket kitevő még kisebb részekből, elektronokból áll. Az anyag áthatolhatatlan.

Ezzel szemben lelkemnek nincs kiterjedtsége. Lelkem, én-em egységes és oszthatatlan s bár lelkem testben, anyagban él, független az anyag mennyiségétől. A szellem takarékoskodik, a fizikai természet pazarol.

Az anyag érzékelhető, látható, tapintható de *lelkem világa nem érzékelhető, nem látható, nem tapintható*. De ami nem látható, arról még nem állítható, hogy nem létezik. Nem láttuk azelőtt a parányi bacillusokat s a végnélküli távolságban lévő számtalan csillagot. Most, hogy ezeket látjuk mikroszkoppal és teleszkoppal, nem lettek ezek létezőkké, azelőtt is léteztek. Nem látjuk az élet keletkezését sem, az erőt, az ösztönt sem. Sok mindent fogunk még látásunk birodalmába foglalni, amiről most még nem tudunk. A láthatatlan létezők területe sokkal nagyobb, mint a látottaké. Az ismeretlen területe végtelen. A fejlődés útja beláthatatlan nagy.

Testem élő anyaga az anyagcsere és kiválasztás folyamán állandóan változik, sejtek épülnek és pusztulnak. Ellenben *én-em állandóan egy és ugyanaz, változatlan egység marad*. A gyermek, ifju és felnőtt én-e ugyanaz az egység marad, habár képzeleti változnak. Az agyvelő és idegrendszer anyaga is változik, de vajjon az én, a tudat egységét mi tartja fenn . . . ? Az agyvelő több vegyi alkatrészéből áll, de ezek nem alkalmasak külön a gondolkodásra. Mi által egyesülnek ezek, hogy létre hozzák a gondolatot, a belső világ egységét? A szellemi lélek által. (Folytatjuk)

dr. Ujlaki Géza

Tanévet

megnyitó Istentiszteletünk szeptember 14-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Koháry utcai templomunkban. Ekkor fogjuk az örökévaló Istennek áldását kérni tanulóifjuságunkra, hogy tartsa meg őket az 1930—31. tanévben is jó egészségben, jó előmenetelben a szülőknek öröme, hazánk és anyaszentegyházunknak boldogulására. Tanévet nehezebb körülmények között még aligha kezdtünk, tehát annál fokozottabb mértékben van szükségünk arra a belső kegyelemre, amely a nehéz megpróbáltatások között felemel, az akadályokon átsegít, a fáradt testet, a kimerült lelket felüdíti, meg

vigasztal, erősít, védelmez, diadalra segít egyaránt. Ezért az örök kegyelemért fogunk imádkozni tanévnyitó Istentiszteletünkön, kérvén az Istent, hogy világosítsa meg az ifjak elméjét, erősítse meg az apák lelkét s vigasztalja meg az anyák szívét, azokét az anyákét, akiknek a mai nehéz időkben a legnehezebb a sorsuk, lévén az ő gondjuk a filléreknek beosztása.

A vallástanítás szeptember 15-én hétfőn kezdődik. Minden tanuló a lakásához legközelebb eső csoportban köteles jelentkezni a szeptember 15—20. közé eső hétnak azon a napján, amelyen a lakásához legközelebb eső csoport hittanórája tartatik. Csoportjaink a következők:

Hétfő	2—5 VII., Aréna út 25. polg. isk.
	<u>3—5 VIII., Csobáncz u. 1. elemi isk.</u>
	2—5 Pestszentlőrinc, Wlassics utcai elemi iskola
	2—5 Kispest, Hungária uti elemi iskola
Kedd	3—5 I. Fehérvári út 1 sz. polgári iskola
	2—5 I. Attila utca 1 sz. főgimnázium
Szerda	2—5 II. Medve utca 5. polgári iskola
	2—5 Csepel, Templom téri polgári iskola
	2—5 Rákospalota, Dobó utca 4. polgári iskola
Csütörtök	12—1 VII., Erzsébet nőiskola
	12—1 IV., Cukor utcai elemi iskola
	2—5 X., Százados u. 6. polgári iskola
	<u>2—5 VII., Wesselényi u. 52. elemi iskola</u>
	2—5 Pesterzsébet, Erzsébet úti elemi iskola
Péntek	2—5 VIII., Práter utca 15 sz. leánygimnázium
	<u>2—5 Gömb utcai elemi iskola</u>
	3—5 Ujpest, Szt. István téri I. sz. polg. isk.
Szombat	2—5 V., Szemere utcai elemi iskola
	3—4 IX., Gyáli úti elemi iskola
	6—7 V., Koháry utcai lelkészi hivatal

Az aláhúzott csoportoknál változások történtek, vagy helyben, vagy időben. Ezek a változások jól szem előtt tartandók.

H I R E K

Egyházunk könyvtára szeptember hó 14-én megnyílik. Hivatalos órák: kedden és csütörtökön d. u. 5—7-ig, vasárnap 12—1-ig. A könyvtári órák alatt a tagok bármiféle könyvet olvashatnak a könyvtár helyiségében, sőt kölcsön is kaphatnak könyvet a már leltározott tankönyvekből és szépirodalmi, szórakoztató művekből. Tagsági díj egy naptári évre unitáriusoknak 50 fillér, más vallásuaknak 1 pengő. Aki a könyvtárnak gyarapodását bármiféle könyvvel (egyházi tartalmu, iskolai tankönyv, jegyzetek vagy segédkönyvek egyetemi hallgatók részére, szépirodalmi mű, sport, stb.) vagy pénzadományal előmozdítja, Istennek tetsző dolgot cselekszik és nevét is megörökíti az ajándékozott mű tábláján.

Unitárius Iratmissziónk is megkezdette működését. Hála a jó Istennek, az érdeklődés iránta igen nagy. Unitárius tárgyú könyveink terjesztésére helyből és vidékről már 33 lelkes hívünk kapott ajánlást. — A kért művek szétküldését szeptember hó első felében megkezdjük. — Az iratmisszió hivatalos órái; mint a könyvtárban. Könyvtár és Iratmisszió: Budapest, V., Koháry u. 4. szám alatt van.

László Gyula

könyvtáros és az Iratmisszió vezetője

Az Értesítő t. olvasóit arról van szerencsém értesíteni, hogy a lap kiadói tisztét I. évi szeptember 1-től tisztelendő Jancsi László hitoktató lelkész úr volt szives vállalni. Az esetleges reklamációkat t. előfizetőink méltóztassanak ezután hozzáintézni. (V., Koháry u. 4. sz.)

Barabás István

Felhívás előjegyzésre. Köztudomásu, hogy Mikó Egyházi Közigazgatási joga ma már kéziratban is ritkaság. Jól tudjuk azt is, hogy ennek ma már jogtörténeti értéke van, azonban az egyház vezető embereinek ezekre a szempontokra igen sokszor szükségük van. Csonkamagyarországon ebből a munkából, tudomásom szerint, egy példány sincs, jöllehet a vikárius, az esperes és lelkészek könyvtárában meg kellene, hogy legyen. Egyéni szempontok is igényelhetik e munka hozzáférhetővé tételét. Ezek indi-

tottak arra, hogy az év őszén a munka gépi sokszorosítását keresztül vigyem. Az ára az előállítandó példányok számától függ. Akik e munkát megszerezni akarják, szíveskedjenek jelentkezni.

Dr. Tóth Gy.

Egyházi énekkar létesülése mindnyájunk régi óhajta. Kebli Tanácsunk f. évi márc. 3-án tartott gyűlési határozata értelmében szeretettel kérünk fel minden énekelni tudó és szerető egyháztagunkat — nőket és férfiakat egyaránt — hogy az énekkar alakulhatása céljából jelentkezzenek egyházunk irodájában. Célunk egyelőre egy vegyeskar alakítása, amelyet azután a férfikar követhetne. Az iv ki van téve az egyh. irodájában a *működő*-tagok és az énekkar ügyét előmozdítását kívánó *pártoló*-tagok részére. Kérjük az aláírásokat szept. 15-ig, vagy levél útján a jelentkezők szíves nyilatkozatát, hogy a munkát minnél hamarabb megkezdhessük.

P. Gy.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak a barátainknak, jóismerőseinknek, bajtársi és egyéb egyesületeknek, akik felejthetetlen Lajos fiunk halálakor a részvétnek szívből jövő megnyilvánulásával bánatunkat és fájdalmunkat enyhítették, ez uton is köszönetet mondunk.

A Berde-család

Rádiós istentiszteletünk szeptember hónapban a Stúdió műsorának zsufoltsága miatt elmarad.

Dr. Várfalvi Pálffy Móric

a budapesti egyházközség gondnoka, később tb. gondnoka a Magyarországi Unitárius Egyház Igazgató Tanácsának tagja, nyug. földtani intézeti igazgató stb. életének 59. évében aug. 26-án elhunyt. Kiváló tudós, mélyérzésű vallásos ember volt. Ősi székely nemes család sarja, kedves egyéniségű, halk szavu, komoly munkása minden jó ügynek. A budapesti egyházközség hálája és kegyelete jeléül koszorút helyezett koporsójára. Temetése aug. 19-én volt nagy részvét mellett a Kerepesi temetőben. Gyászolják felesége, gyermekei, testvérei, kiterjedt rokonsága és az Unitárius Egyház. Pihenjen csendesen!

Halottaink. Barcsi Lajos 2 éves, Bölöni Gyula 17 éves, Pálffy Gyula 15 éves, Özv. Kovács Andrásné Jáné Rebeka 71 éves, Fazekas Etel 9 éves, Csete Márton 4 hónapos. Nyugodjanak békességben!

A. D. F. E. I. K. harmadik ifjusági konferenciáját aug. 29—31-ig tartotta meg Nagyajtán. A gyüleésről esetleg már jövő számunkban adunk tudósítást.

Kereszt református templomon. Eger városában most fejezték be a református templom építését. Ennek a templomnak az lesz e nevezetessége, hogy a tetején ott áll a kereszt. Magyarországon ez lesz az első református templom, amelyet a legszébb keresztény jelvény fog díszíteni.

N. J. Bpest, I. Táltos u. Az Értesítő címszalagján álló Mélt., Nagys. és Tek. címzés, amelyet újólág az előfizetők neve elé nyomtatnak, nem ered se a kiadóhivataltól, se a szerkesztőségtől. Lapunk egyik barátja íratja oda abból az alkalomból, hogy az Értesítő egyik előfizetője kilépett az előfizetők sorából — a barátunk információja szerint — azért, mert a címszalagon nem volt címzés. Ön meg azt kívánja, hogy a régi módon címezzük ezután is, sőt még a T. betűt se irassuk a neve elé, különben nem reflektál a lapra. Szives kívánságára megkértem a jelenlegi kiadót, hogy óhajtása értelmében címezzesse az Értesítőt. Ígen sajnálnám, ha a szerintem lényegtelen címzés miatt elveszitenék Önt, aki r. kath. létére őszinte jó barátunk volt és adományaival is segítségünkre jött. Szives üdvözlettel tisztelő híve (b)

Dávid Ferenc filléralapra újólág adakoztak: Özv. Rend Domokosné 200 fill., Lukács Jánosné 365 fill., Tóth Albert 200 fill., Páll Miklós és gyermekei 1468 fill., József Dezső 400 fill., Somlyay Kálmán 400 fill., özv. Takács Gyözőné 200 fill., Fráter Pálné 400 fill. A gyűjtés eddig: 154,878 fill.

Gál Miklós, pénztáros

Az unitárius elemi és középiskolai tanulók évmegnyitó ünnepélye szeptember hónap 14-én, d. e. 11 órakor lesz az V., Koháry u. templomban.

A Gazdasági Bizottság ülése szept. 17-én, d. u. 5 órakor, a Nevelésügyi Bizottságé szept. 18-án, d. u. 5 órakor, a Gondnoki értekezlet szept. 19-én, d. u. 6 órakor, a Kebli tanácsé szept. 20-án, d. u. 6 órakor lesz a szokott helyen.

Uj lelkipásztorok. Erdélyben a Főtisztelendő Püspök úr kinevezte rendes lelkipásztoroknak — Vári Domokos lókodi lelki-

pászlort Homoródszentpálra, Nagy Domokost Verespatakra, Benedek Mihályt Székelykálba, Lukács Sándort helyettesnek Vargyasra, Kővári Jakabot Kénosba.

Uj tankönyvek. A Ferencz József-féle „Unitártus Kis-tükör” Vári Albert átdolgozásában megjelent. Ugy szintén a Ferencz József-féle „Hittan” és a Csifó Salamon-féle „Ószövetségi történetek”. A könyvek kolozsvárott rendelhetők meg az unitárius kollégiumban.

Ifjusági daloskönyv. A Dávid Ferenc Egylet Ifjusági Köre ifjusági daloskönyvet ad ki közelebről. A daloskönyvben Bartók-Kodály-féle népdalok, új zsoltárok, diákdalok stb. lesznek. Ára 20 lei. Megrendelhető Kolozsvárott az Unitárius Közlönnél.

Az 1931. évi Magyar Unitárius Naptár szeptemberben jelenik meg Kolozsvárott. Megrendelhető az Unitárius Kollégiumban vagy az Unitárius Közlönnél.

Két derék székytestvérünk elhunytát gyászoljuk. *Dr. Jancsó* Benedek az egyik, *Ráduly* János a másik. Az előbbi r. kath., az utóbbi ref. vallásu volt. Mind a kettő nemes gondolkozásu férfiu, akik egyházunk iránt őszinte jóindulattal viseltettek. Két derék katonája annak a hadseregnek, amely erdélyi szűkebb hazájáért harcolt és dolgozott. Mély meghalottsággal bucsuzunk tőlük és kedves emléküket a szívünkbe zárjuk.

Dr. Zsakó István főorvos atyánkfiát a Budapest-angyalfüldi elme- és ideggyógyintézet igazgató-főorvossává nevezték ki. A jól megérdemelt előléptetéshez szives jókívánatainkkal gratulálunk.

A mi Urunk Jézus Krisztusnak Uj Testamenuma. Az Ujszövetség új magyar fordítására — Károli Gáspár évszázados, *a magyar lelket gazdagon megtermékenyítő s magasztaló jelzőkön felülálló bibliafordítása mellett* — igen nagy szükség volt. A lelki ébredésnek az a tavaszi árama, amely különösen az utóbbi évtizedekben mind nagyobb számban kezdi kitermelni az Ige után szomjuhozó lelkeket, magával hozta azt a vágyat is, hogy a Szentírás minél közvetlenebb, minél könnyebben érthető magyar tolmácsolásban jusson az emberek kezébe. Ez a

vágy néhány év alatt több új magyar Ujszövetség fordítást hozott létre, amelyek közül Czeglédy Sándor fordítását most a Brit és Külföldi Bibliatársulat adta ki. Czeglédy Sándor, aki az „Ó és Ujszövetségi bibliai tudományok professzora, a ma élő tudósok között talán a legalkalmasabb arra a rendkívüli jelentőségű munkára, amit a Szentírás fordítása jelent. Élő hite és alapos tudása páratlan hűségű munkában eltöltött évtizedek alatt olyan ismertté vált az egész országban az evangéliumi hit vallói között, hogy a legteljesebb *bizalom* fogadja az ő fordítói munkájának gyümölcsét. Fordítását azonban az teszi közkinccsé, *hogy a Brit és Külföldi Bibliatársulat elfogadta kiadásra*. A Bibliatársulat Czeglédy Sándor Ujszövetség fordítását — a Társulat szelleméhez és 125 éves történelmi gyakorlatához illően — a legszebb kiállításban és nagyon olcsó áron hozta forgalomba. Egészvászon kötésben 1.20 P-ért, félbőrkötés P 3.50, egész bőr aranymetszettel P 7.20. A Bibliatársulatnak ezt a nyilvánvaló ráfizetéssel árusított új kiadványát eddig is már nagy érdeklődés kísérte: 2000 példányon felül fogyott el belőle, minden „propaganda” nélkül. De a Bibliatársulat csak örölni fog, ha sikerül neki ebben az évben az Új Testamentum megnövekedő forgalma által minél többet ráfizetni erre az „üzletre”. A Bibliatársulatnak csak az a célja, hogy a Könyvek Könyve terjedjen. *Az Új Testamentum új magyar fordításának megszerzését a legmelegebben ajánljuk minden olvasónknak!*

NŐSZÖVETSÉGI HIREK.

Atyafiságos szeretettel hozzuk kedves testvéreink tudomására, hogy rendes havi összejöveteleinket f. hó 11-én csütörtökön d. u. 5 órakor (IX. ker. Rákos u. 3.) megkezdjük.

Kérjük minden testvérünket, hogy jöjjenek közénk! Kevesen vagyunk sok munka vár ránk, melyet csak együttes erővel tudunk megoldani.

A nőszövetségi gyűlések ideje: minden hónap II. csütörtök d. u. 5 óra (IX., Rákos u. 3.)

Pontos megjelenést kérünk!